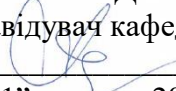

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Петровська К.В.

“01” вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів I (бакалаврського) рівня вищої освіти

ПП 08

ПРАВОВІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

(назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 231 Соціальна робота

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»

(назва освітньо-професійної програми)

Спеціалізація соціальна педагогіка

(назва спеціалізації)

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

(назва факультету)

Бердянськ, 2020 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота
(код і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»

Розробники:

Попова Анастасія Сергіївна, старший викладач кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти, кандидат педагогічних наук

Робочу програму погоджено проектною групою освітньої програми «Соціальна робота та соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти від “01” вересня 2020 року (протокол № 2).

Завідувач кафедри
соціальної роботи та інклюзивної освіти

(підпис)

(Катерина ПЕТРОВСЬКА)
(прізвище та ініціали)

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис)

(Анастасія ТУРГЕНОВА)
(прізвище та ініціали)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Галузь знань <u>23 Соціальна робота</u> (шифр і назва)	<u>Обов'язкова / за вибором</u>	
	Спеціальність <u>231 Соціальна робота</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Освітньо-професійна програма «Соціальна робота та соціальна педагогіка»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 10		2-й	2-й
Загальна кількість годин – 150		Семестр	
Мова навчання: українська		2-й	2-й
		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 3	Освітній ступінь: <u>бакалавр</u>	26	8
		Практичні, семінарські	
		24	4
		Лабораторні	
		Самостійна робота	
		100	138
		Індивідуальні завдання: 11	
Вид контролю: екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 50/100 (33%/ 67%).

для заочної форми навчання – 12/138 (8%/92%).

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Правові основи соціальної роботи» є вивчення здобувачами першого (бакалаврського) рівня вищої освіти законодавчої та нормативно-правової бази соціальної роботи, яка визначає правовий статус соціально-вразливих верств населення (діти, особи похилого віку, бездомні, особи з інвалідністю, безробітні, особи, звільнені з місць позбавлення волі) і спрямована на надання їм соціального захисту шляхом встановлення державних гарантій соціальної підтримки, виплати матеріальної допомоги, пенсій та соціального обслуговування.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- проаналізувати стан законодавства в сфері соціальної роботи.
- ознайомити з міжнародними і національними законодавчими і нормативно-правовими документами, законами, підзаконними актами, що відносяться до різних галузей права і можуть бути застосовані соціальним працівником в межах його компетенції.
- визначити категорії громадян, яким відповідно до чинного законодавства надається соціальна допомога і соціальне обслуговування.
- надати уявлення про систему соціального захисту населення в Україні.
- роз'яснити функції соціальних установ, що спрямовані на соціальний захист та реабілітацію громадян, які потребують соціальної допомоги.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1.	ЗК-1	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного, демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.	ПР-1 Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв'язування професійних завдань і встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між соціальними подіями та явищами.
2.	СК-3	Знання і розуміння нормативно-правової бази стосовно соціальної роботи та соціального забезпечення.	ПР-11 Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.
3.	СК-10	Здатність розробляти шляхи подолання соціальних проблем і знаходити ефективні методи їх вирішення.	ПР-8 Критично аналізувати й оцінювати чинну соціальну політику країни, соціально-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

1. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи.

1.1. Міжнародні правові джерела соціальної роботи.

Права людини і соціальна робота. Міжнародні організації у галузі соціальної роботи. Загальна характеристика правових джерел соціальної роботи та їх класифікація. Міжнародні нормативно-правові документи у галузі соціальної роботи.

Історія прав людини. Види прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. Права людини і громадянина в Україні. Основні державні соціальні гарантії: порядок їх визначення і затвердження; Діяльність професійних організацій у галузі соціальної роботи в Україні (Ліга соціальних працівників, Українська Асоціація соціальних педагогів і соціальних працівників).

1.2. Національні правові джерела соціальної роботи.

Соціальна політика держави у контексті нормативно-правових відносин. Конституція України, як гарант здійснення соціальної політики захисту соціально-вразливих верств населення. Правовий статус особи в Україні та класифікація прав і свобод громадянина. Характеристика українського законодавства у галузі соціальної роботи.

Етичний кодекс соціальної роботи: співвідношення міжнародного та національного кодексів. Визначення соціальної роботи у міжнародних та національних нормативно-правових документах

Тема 2. Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи.

2.1.-2.2. Система соціального захисту населення.

Система соціального захисту: структура і особливості реалізації. Форми соціального захисту. Соціальні допомоги, соціальні пільги і додатковий соціальний захист. Соціальне забезпечення населення і його складові. Соціальне страхування: особливості і види. Історія виникнення і розвитку соціального страхування в Україні: етапи та основні характеристики. Визначення і класифікація соціальних ризиків.

Тема 3. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи.

3.1.-3.2. Соціальні послуги у нормативному полі

Характеристика соціальних послуг: організаційно-правові форми, види і принципи надання. Класифікація соціальних послуг. Суб'єкти та об'єкти надання соціальних послуг. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею.

Порядок надання і отримання соціальних послуг. Фінансові аспекти системи соціального обслуговування. Державні стандарти соціального обслуговування і показники якості надання соціальних послуг. Сфери надання соціальних послуг та управління нею. Визначення індивідуальних потреб. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги. Укладення договору про надання соціальної послуги. Місце й строки надання соціальної послуги. Характеристика соціальних послуг у системі якості.

Тема 4. Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності.

4.1. – 4.2. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури

Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника і соціального педагога в закладах дошкільної освіти. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах дошкільної освіти. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника в закладах загальної середньої освіти. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах загальної середньої освіти. Правові засади організації діяльності соціального працівника у державних спеціалізованих службах. Правові підстави надання соціальних послуг соціальним працівником у недержавних організаціях. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника у недержавних організаціях соціальної сфери.

Тема 5. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту сім'ї

5.1.-5.2. Соціально-правовий захист сімей.

Правове регулювання сімейних відносин. Види державної допомоги сім'ям з дітьми. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. Заходи попередження насильства в сім'ї. Правові основи соціальної роботи з сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах.

Допомога по вагітності та пологах і особливості її розрахунку. Одноразова допомога при народженні дитини. Допомога при усиновленні дитини. Допомога на дітей одиноким матерям. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням. Допомога малозабезпеченим сім'ям.

Тема 6. Міжнародних та національний захист дітей

6.1.-6.2. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства.

Права дитини у міжнародному і національному правовому полі. Підстави, правові наслідки та порядок позбавлення батьківських прав. Положення про діяльність (дитячих будинків і загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; дитячих будинків сімейного типу, притулків для дітей служби у справах неповнолітніх). Процедура усиновлення у контексті роботи соціального працівника. Процедура взяття дітей під опіку відповідно до нормативно-правових документів. Причини позбавлення та обмеження батьківських прав та їх правові наслідки. Соціально-правовий захист дітей у розвинених країнах світу.

Тема 7. Соціальний захист вразливих верств населення.

7.1.-7.2. Соціальний захист людей похилого віку.

Правовий статус особи похилого віку за законодавством України. Організація надання допомоги особам похилого віку. Стаціонарні соціальні установи для постійного проживання громадян похилого віку. Пенсійне забезпечення осіб

похилого віку. Територіальний центр соціального обслуговування: положення про діяльність та основні напрями роботи стосовно людей похилого віку. Університет третього віку: сутність, історія створення, напрями діяльності.

7.2. Соціальний захист безробітних

Характеристика законодавства України про працю, зайнятість та соціальний захист безробітних. Порядок визнання громадян безробітними. Організація соціального захисту від безробіття. Види матеріальної допомоги і соціальних послуг для безробітних.

Тема 8. Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю.

8.1. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових документах.

Поняття «особа з інвалідністю», «інвалідність» у правовому дискурсі. Процедура встановлення інвалідності. Соціальний захист та обслуговування осіб з інвалідністю у правовому полі діяльності соціального працівника. Порядок надання особам з інвалідністю реабілітаційних послуг відповідно до їх індивідуальної програми реабілітації. Позитивна лексика щодо осіб з обмеженими можливостями у міжнародному і національному законодавстві.

8.2. Соціальна робота по адаптації в суспільстві осіб з інвалідністю.

Матеріальне забезпечення осіб з інвалідністю. Порядок та умови виплати державної соціальної допомоги особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю. Порядок та умови виплати призначення і виплати державної соціальної допомоги особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю. Порядок та умови призначення пенсії по інвалідності. Організація робочих місць та працевлаштування осіб з інвалідністю.

Тема 9. Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення.

9.1. Правові основи захисту прав бездомних громадян та громадян, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.

Концепція соціального захисту бездомних громадян. Система обліку та реєстрації бездомних громадян. Заклади соціального захисту для бездомних громадян. Заходи соціального патронажу осіб звільнених з місць позбавлення волі: нормативно-правовий аспект. Соціальна адаптація осіб, звільнених з місць позбавлення волі: нормативно-правовий аспект.

9.2. Правові основи захисту прав мігрантів.

Характеристика категорії «мігрант», та види мігрантів як клієнтів соціальної роботи. Правовий статус мігранта у міжнародному та національному міграційному праві. Права, обов'язки і соціальні гарантії для мігрантів в Україні. Напрями роботи державних і недержавних організацій у контексті роботи з мігрантами.

Тема 10. Досвід правового регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах.

10.1. Законодавче забезпечення організації соціальної роботи закордоном

Правове регулювання соціальної роботи у Європейських країнах. Правові засади організації соціальної роботи у США. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи у Скандинавських країнах. Реформування нормативно-правової бази соціальної роботи в Україні: напрями та конкретні рекомендації.

10.2. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки соціальних працівників у різних країнах

Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у Європейських країнах. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у США. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників у Скандинавських країнах. Законодавче забезпечення професійної підготовки соціальних працівників в Україні. Напрями та зміст реформування професійної підготовки соціальних працівників в Україні на основі конструктивних ідей зарубіжного досвіду.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	С.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи												
1.1. Міжнародні правові джерела соціальної роботи.	8	2	-			6	8	-	-			8
1.2. Національні правові джерела соціальної роботи.	7	4	2			1	7	2	-			5
Разом за темою 1	15	6	2			7	15	2	-			13
Тема 2. Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи												
2.1.-2.2. Система соціального захисту населення в Україні.	15	2	4			9	15	-	2			13
Разом за темою 2	15	2	4			9	15	-	2			13
Тема 3. Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи.												
3.1.-3.2. Соціальні послуги у нормативному полі	15	4	4			7	15	4	-			11
Разом за темою 3	15	4	4			7	15	4	-			11
Тема 4. Правові засади організації соціальної роботи у різних сферах життєдіяльності												
4.1.-4.2. Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури	15	-	-			15	15	-	-			15
Разом за темою 4	15	-	-			15	15	-	-			15
Тема 5. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту дітей і сім'ї												
5.1.-5.2. Соціально-правовий захист сімей.	15	4	4			7	15	2	2			11
Разом за темою 5	15	4	4			7	15	2	2			11
Тема 6. Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту сім'ї												
6.1.-6.2. Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства.	15	2	-			13	15	-	-			15
Разом за темою 6	15	2	-			13	15	-	-			15
Тема 7. Соціальний захист вразливих верств населення												
7.1. Соціальний захист людей похилого віку.	8	-	4			4	8	-	-			8
7.2. Соціальний захист безробітних.	7	4	-			3	7	-	-			7

Разом за темою 7	15	4	4			7	15	-	-			15
Тема 8. Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю												
8.1. Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових актах.	8	2	-			6	8	-	-			8
8.2. Соціальна робота по адаптації в суспільстві людей з інвалідністю.	7	-	4			3	7	-	-			7
Разом за темою 8	15	2	4			9	15	-	-			15
Тема 9. Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення												
9.1. Правові основи захисту прав бездомних громадян та громадян, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.	8	-	2			6	8	2	-			6
9.2. Правові основи захисту прав мігрантів.	7	2	-			5	7	-	-			7
Разом за темою 9	15	2	2			11	15	2	-			13
Тема 10. Досвід правового регулювання соціальної роботи і професійної підготовки соціальних працівників у зарубіжних країнах.												
10.1. Законодавче забезпечення організації соціальної роботи закордоном	7	-	-			7	7	-	-			7
10.2. Нормативно-правове забезпечення системи професійної підготовки соціальних працівників у різних країнах	8	-	-			8	8	-	-			8
Разом за темою 10	15	-	-			15	15	-	-			15
Усього годин	150	26	24			100	90	8	4			138

5. Теми лекцій

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи	6	2
1.1.	Міжнародні правові джерела соціальної роботи. 1. Права людини і соціальна робота. 2. Міжнародні професійні організації з питань соціальної роботи 3. Загальна характеристика правових джерел соціальної роботи та їх класифікація. 4. Міжнародні нормативно-правові документи у галузі соціальної роботи.	2	-
1.2.	Національні правові джерела соціальної роботи. 1. Соціальна політика держави у контексті нормативно-правових відносин. 2. Конституція України, як гарант здійснення соціальної політики захисту соціально-вразливих верств населення. 3. Правовий статус особи в Україні та класифікація прав і свобод громадянина. 4. Характеристика українського законодавства у галузі соціальної роботи.	4	2
2.	Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи	6	4
2.1.- 2.2.	Система соціального захисту населення в Україні. 1. Система соціального захисту: структура і особливості реалізації. 2. Форми соціального захисту. 2.1. Соціальні допомоги, соціальні пільги і додатковий соціальний захист; 2.2. Соціальне забезпечення населення і його складові. 3. Соціальне страхування: особливості і види.	2	-
3.	Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи.	4	4
3.1.- 3.2.	Соціальні послуги як правова форма здійснення соціальної роботи. 1. Характеристика соціальних послуг: організаційно-правові форми, види і принципи надання. 2. Класифікація соціальних послуг 3. Суб'єкти та об'єкти надання соціальних послуг. 4. Порядок надання і отримання соціальних послуг. 5. Фінансові аспекти системи соціального обслуговування. 6. Державні стандарти соціальних послуг і показники якості надання соціальних послуг.	4	4

5.	Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту сім'ї	6	2
5.1.- 5.2.	Соціально-правовий захист сімей. 1. Правове регулювання сімейних відносин. 2. Види державної допомоги сім'ям з дітьми. 3. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям. 4. Заходи попередження насильства в сім'ї. 5. Правові основи соціальної роботи з сім'ями, які опинились у складних життєвих обставинах.	4	2
6.	Міжнародних та національний захист дітей	2	-
6.1.- 6.2.	Правовий статус дитини відповідно до міжнародного та українського законодавства. 1. Права дитини дитини у міжнародному і національному правовому полі. 1.1. Права дитини передбачені законодавством в сфері сімейного життя; 1.2. Права дитини передбачені законодавством в сфері майнових відносин; 1.3. Права дитини передбачені законодавством в сфері праці; 2. Підстави, правові наслідки та порядок позбавлення батьківських прав. 3. Процедура усиновлення у контексті роботи соціального працівника.	2	-
7.	Соціальний захист вразливих верств населення	4	-
7.2.	Соціальний захист безробітних. 1. Характеристика законодавства України про працю, зайнятість та соціальний захист безробітних. 2. Порядок визнання громадян безробітними. 3. Організація соціального захисту від безробіття. 4. Види матеріальної допомоги і соціальних послуг для безробітних	4	-
8.	Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю	2	-
8.1.	Реалізація державної політики соціального захисту осіб з інвалідністю в нормативно-правових документах. 1. Поняття «особа з інвалідністю», «інвалідність» у правовому дискурсі. 2. Процедура встановлення інвалідності. 3. Соціальний захист та обслуговування осіб з інвалідністю у правовому полі діяльності соціального працівника 4. Порядок надання особам з інвалідністю реабілітаційних послуг відповідно до їх індивідуальної програми реабілітації.	2	-

9.	Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення	2	-
9.2.	Правові основи захисту прав мігрантів. 1. Характеристика категорії «мігрант», та види мігрантів як клієнтів соціальної роботи. 2. Правовий статус мігранта у міжнародному та національному міграційному праві. 3. Права, обов'язки і соціальні гарантії для мігрантів в Україні. 4. Напрями роботи державних і недержавних організацій у контексті роботи з мігрантами.	2	-
Усього		26	8

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви теми	Кількість годин	
		денна форма	заочна форма
1	2		
1	Міжнародні і національні правові джерела соціальної роботи	2	-
1.2.	Державні і професійні організації у соціальній роботі: проблема забезпечення основних державних соціальних прав і гарантій. 1. Історія прав людини. 2. Види прав, свобод і обов'язків людини і громадянина. 3. Права людини і громадянина в Україні. 4. Основні державні соціальні гарантії: порядок їх визначення і затвердження; 5. Діяльність професійних організацій у галузі соціальної роботи в Україні (Ліга соціальних працівників, Українська Асоціація соціальних педагогів і соціальних працівників).	2	-
2.	Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи	8	2
2.1.- 2.2	Соціальне забезпечення різних категорій клієнтів як проблема соціальної роботи. 1. Соціальні допомоги і соціальні пільги: – Характеристика ознак, видів, категорій клієнтів, що їх отримують, умови отримання; – Розміри державної соціальної допомоги у поточному році; 2. Сучасна система соціального страхування в Україні: 2.1. Види матеріального забезпечення та соціальних послуг за видами страхування: – ЗДСС на випадок безробіття; – ЗДСС від нещасних випадків на виробництві і	4	2

	професійних захворювань; – ЗДСС з тимчасової втрати працездатності та витратами, зумовленими похованням; – Пенсійне страхування;		
3.	Соціальний захист населення у контексті соціальної роботи	4	-
3.1.- 3.2.	Державний стандарт соціального обслуговування. 1. Структура сфери надання соціальних послуг та управління нею. 2. Платні та безоплатні соціальні послуги: умови отримання. 3. Характеристика Державних стандартів соціальної послуги: види, структура стандарту, аналіз додатків до стандарту.	4	-
5.	Політика держави щодо соціальної підтримки та захисту сім'ї	4	2
5.1.	Правовий аспект регулювання призначення державних допомог. 1. Допомога по вагітності та пологах і особливості її розрахунку. 2. Одноразова допомога при народженні дитини. 3. Допомога при усиновленні дитини. 4. Допомога на дітей одиницями матерям. 5. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням. 6. Допомога малозабезпеченим сім'ям.	4	2
7.	Соціальний захист вразливих верств населення	4	-
7.1.	Проблемні аспекти соціального захисту людей похилого віку в Україні. 1. Законодавчі засади соціального обслуговування пенсіонерів та саодинокх непрацездатних громадян. 2. Соціальна допомога вдома: її види та форми. 3. Види пенсій відповідно до законодавства України. 4. Порядок призначення пенсії (звернення за призначенням пенсії та подання необхідних документів).	4	-
8.	Правові засади соціальної роботи з особами з інвалідністю	4	-
8.2.	Державне забезпечення різних категорій осіб з інвалідністю. 1. Державна соціальна допомога особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю: розмір і порядок призначення. 2. Розмір державної соціальної допомоги по догляду за особою з інвалідністю. 3. Пенсія по інвалідності: розмір і порядок призначення. 4. Особливості призначення пенсії з інвалідності внаслідок трудового каліцтва чи професійного захворювання.	4	-

	5. Соціальна допомога особам з інвалідністю, які не мають право на пенсію: розмір і порядок призначення.		
9.	Правові основи соціальної роботи з проблемними категоріями населення	2	-
9.1.	Правові основи соціального обслуговування бездомних осіб. 1. Поняття бездомність та безпритульність відповідно до законодавства України. 2. Процедура постановки на облік та реєстрація бездомних громадян. 3. Соціальні послуги для бездомних відповідно до законодавства України. 4. Діяльність недержавного сектору організацій, що працюють з громадянами, які відбували покарання у вигляді позбавлення волі.	2	-
Усього		24	4

7. Самостійна робота

№ з/п	Назви теми	Кількість годин													
		денна форма	заочна форма												
1	2														
1.	<p>1.1.-1.2. Етичний кодекс соціального працівника у системі нормативно-правових актів у галузі соціальної роботи.</p> <p>1. Етичний кодекс соціальної роботи: співвідношення міжнародного та національного кодексів.</p> <p>2. Визначення соціальної роботи у міжнародних та національних нормативно-правових документах</p> <p>3. Характеристика етапів прийняття законів про соціальну роботу в Україні.</p> <p>4. Вивчення діяльності міжнародних і професійних організацій у галузі соціальної роботи та їх аналіз. Отримані дані занести у таблицю:</p> <table border="1" data-bbox="300 1496 1190 1697"> <thead> <tr> <th>Назва організації</th> <th>Дата заснування</th> <th>Мета діяльності</th> <th>Основні завдання діяльності</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table>	Назва організації	Дата заснування	Мета діяльності	Основні завдання діяльності									7	13
Назва організації	Дата заснування	Мета діяльності	Основні завдання діяльності												
2	<p>Соціальне страхування: історія і теорія.</p> <p>1. Історія виникнення і розвитку соціального страхування в Україні: етапи та основні характеристики.</p> <p>2. Визначення і класифікація соціальних ризиків.</p>	9	13												
3.	<p>Практичний аспект соціального обслуговування як проблема правового поля соціальної роботи.</p> <p>1. Сфери надання соціальних послуг та управління нею.</p> <p>2. Визначення індивідуальних потреб.</p>	7	11												

	<p>3. Складання індивідуального плану надання соціальної послуги.</p> <p>4. Укладення договору про надання соціальної послуги.</p> <p>5. Місце й строки надання соціальної послуги.</p> <p>Характеристика соціальних послуг у системі якості.</p>		
4.	<p>Нормативно-правове регулювання діяльності соціального працівника у закладах соціальної інфраструктури</p> <p>1. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах дошкільної освіти.</p> <p>2. Права, обов'язки та повноваження соціального працівника і соціального педагога у закладах загальної середньої освіти.</p> <p>3. Правові засади організації діяльності соціального працівника у державних спеціалізованих службах.</p> <p>4. Правові підстави надання соціальних послуг соціальним працівником у недержавних організаціях.</p>	15	15
5.	<p>Соціальна підтримка та захист сім'ї.</p> <p>1. Процедура усиновлення дітей відповідно до нормативно-правових документів.</p> <p>2. Процедура взяття дітей під опіку відповідно до нормативно-правових документів.</p> <p>3. Причини позбавлення та обмеження батьківських прав та їх правові наслідки.</p>	7	15
6.	<p>Державні форми опіки.</p> <p>1. Опрацювання положень про діяльність:</p> <ul style="list-style-type: none"> – дитячих будинків і загальноосвітніх шкіл-інтернатів для дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування; – дитячих будинків сімейного типу, – притулків для дітей служби у справах неповнолітніх. <p>2. Соціально-правовий захист дітей у розвинених країнах світу (країна на вибір).</p>	13	15
7.	<p>7.1. Державні форми піклування про людей похилого віку.</p> <p>1. Опрацювання положень про діяльність та занесення інформації в таблицю ІНДЗ:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Будинків-інтернатів (пансіонати) для громадян похилого віку та осіб з інвалідністю. <p>2. Територіальний центр соціального обслуговування: положення про діяльність та основні напрями роботи стосовно людей похилого віку.</p> <p>3. Університет третього віку: сутність, історія створення, напрями діяльності.</p> <p>7.2. Державна підтримка безробітних в Україні.</p> <p>1. Охарактеризувати етапи звернення в державну службу зайнятості та подання необхідних документів.</p> <p>2. Розмір, порядок призначення і виплати матеріальної</p>	7	15

	<p>допомоги по безробіттю.</p> <p>3. Мінімальний та максимальний розмір страхової допомоги по безробіттю.</p>		
8.	<p>8.1.-8.2. Застосування позитивної лексики щодо осіб з обмеженими можливостями як проблема соціальної роботи.</p> <p>1. Позитивна лексика щодо осіб з обмеженими можливостями у міжнародному і національному законодавстві (причини запровадження та приклади).</p>	9	15
9.	<p>9.1. Державна підтримка бездомних осіб в Україні.</p> <p>1. Вивчити положення про діяльність:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Будинку нічного перебування. – Центру реінтеграції бездомних громадян, – Соціального готелю. <p>2. Проаналізувати недержавний сектор організацій, що працюють з бездомними особам.</p> <p>9.2.ВІЛ інфіковані та хворі на СНІД як категорія клієнтів соціальної роботи</p> <p>1. Нормативні документи, що регулюють соціальне обслуговування для осіб хворих на ВІЛ/СНІД.</p> <p>2. Соціальні гарантії ВІЛ інфікованих та хворих на СНІД в Україні.</p>	11	13
10	<p>Законодавче забезпечення організації соціальної роботи закордоном</p> <p>1. Правове регулювання соціальної роботи у Європейських країнах.</p> <p>2. Правові засади організації соціальної роботи у США.</p> <p>3. Нормативно-правове забезпечення соціальної роботи у Скандинавських країнах.</p> <p>Реформування нормативно-правової бази соціальної роботи в Україні: напрями та конкретні рекомендації.</p>	15	15
Усього		100	138

8. Індивідуальні завдання

1. Заповнити порівняльну таблицю «Тлумачення поняття «соціальна робота» у міжнародному та національному законодавстві» та на основі опрацювання запропонованих визначень скласти власне визначення соціальної роботи

Назва документу	Визначення «Соціальна робота»
Власне визначення соціальної роботи	

2. Підготувати презентацію «Системи медичного страхування у зарубіжних країнах» (країна на вибір).
 3. Розробити презентацію «Соціальні послуги у роботі недержавних організацій соціального обслуговування» (організація на вибір).
 4. Скласти порівняльну таблицю повноважень соціального педагога і соціального працівника у різних установах відповідно до положень про їх діяльність.

Соціальний педагог Закладу дошкільної освіти	Соціальний педагог Закладів загальної середньої освіти	Фахівець із соціальної роботи центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді

5. Заповнення таблиць відповідно до завдань самостійної роботи.
 6. Розробити практичні кейси до теми з рішенням.
 7. Підготувати доповідь на тему «Ейджизм: сутність поняття, приклади у нормативно-правових документах та реальному житті».
 8. Підготувати презентацію на тему (тема на вибір):
 - «Професійна реабілітація осіб з інвалідністю у центрах професійної реабілітації»;
 - «Пільги для людей з інвалідністю» (категорія осіб з інвалідністю на вибір – діти/дорослі з інвалідністю,)
 9. Заповнити таблиці:

Назва організації (її значення: міжнародна, всеукраїнська, регіональна, місцева)	Мета діяльності	Завдання діяльності	Послуги та допомоги, що надаються	Джерело (посилання на сайт)

- Заповнити таблицю: «Державні і недержавні організації, які працюють з мігрантами в Україні».

Назва організації (її значення: міжнародна, всеукраїнська, регіональна,	Мета діяльності	Завдання діяльності	Основні проекти, спрямовані на підтримку мігрантів	Джерело (посилання на сайт)

місцева)				
----------	--	--	--	--

10. Підготувати доповідь на тему: «Нормативно-правове регулювання системи соціальної роботи в Україні та зарубіжних країнах: проблеми та перспективи».

9. Методи навчання

Словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, моделювання життєвих ситуацій); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю, метод тестового контролю).

10. Засоби оцінювання

Усне індивідуальне та фронтальне опитування, співбесіда, аналітичні звіти, реферати, есе, презентації результатів виконаних завдань та досліджень, тести тощо.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі ВО

Поточне тестування та самостійна робота										Середнє арифметичне за поточну роботу (максимально 50 балів)	Екзамен	Сума
Тема 1		Тема 2		Тема 3		Тема 4		Тема 5				
1.1	1.2	2.1	2.2	3.1	3.2	4.1.	4.2.	5.1.	5.2.			
25		25		25		25		25				
Тема 6		Тема 7		Тема 8		Тема 9		Тема 10				
6.1	6.2	7.1	7.2	8.1	8.2	9.1.	9.2.	10.1	10.2			
25		25		25		25		25				

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль¹)

№	Вид робіт за темами	Бали рейтингу (денна форма)	Бали рейтингу (заочна форма)
1	Тема 1.		
1.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
1.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
1.3.	Виконання самостійної роботи до теми 1:	0 – 10	0 – 10
	- Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 – 5	0 – 5
	- Заповнення таблиці до питань самостійної	0 - 5	0 - 5
1.4.	Виконання ІНДЗ до теми 1:	0 – 10	0 – 15
	- тести;	0 – 5	0 – 10
	- Заповнення таблиці.	0 – 5	0 – 5
Максимум за тему 1		25 балів	
Тема 2			
2.1.	Відповідь на семінарському занятті 2.1. (2 години)	0 - 5	0 - 5
2.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
2.3.	Виконання самостійної роботи до теми 2:	0 – 10	0 – 10

¹ Детальний розподіл балів та критерії оцінювання до кожного виду робіт представлені у «Системі оцінювання» та розміщені на електронній платформі підтримки навчання Moodle БДПУ

	- Підготовка додаткових питань до теми 2.1. та опитування за ними.		
2.4.	Виконання ІНДЗ до теми 2: - Розробка тестів до теми 2.1.; - Підготовка презентації.	0 – 10 0 – 5 0 – 5	0 – 10 0 – 10
Максимум за тему 2		25 балів	
Тема 3			
3.1.	Відповідь на семінарському занятті 3.1.-3.2. (2 години)	0 - 5	0 - 5
3.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	0 - 2
3.3.	Виконання самостійної роботи до теми 3: - Підготовка додаткових питань до теми 3.1. та опитування за ними.	0 – 5	0 – 5
3.4.	Виконання ІНДЗ до теми 3: - Презентація до теми 3.1.-3.2. - Розробка тестів до теми 3.1.-3.2.	0 – 15 0 – 10 0 – 5	0 – 15 0 – 10 0 – 5
Тема 4			
4.1.	Виконання самостійної роботи до теми 4: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
4.2.	Виконання ІНДЗ до теми 4: - Розробка тестів; - Заповнення таблиці.	0 – 15 0 – 5 0 - 10	0 – 15 0 – 5 0 - 10
Максимум за тему 4		25 балів	
Тема 5			
5.1.	Відповідь на семінарському занятті (4 години)	0 - 5	0 - 5
5.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
5.3.	Виконання самостійної роботи до теми 5: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 5	0 - 10
5.4.	Виконання ІНДЗ до теми 5: - Задачі; - Розробка тестів.	0 – 15 0 – 4 (4*3=12) 0 – 3	0 – 15 0 – 4 (4*3=12) 0 – 3
Максимум за тему 5		25 балів	
Тема 6			
6.1.	Виконання самостійної роботи до теми 6: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними;	0 – 10	0 – 10
6.2.	Виконання ІНДЗ до теми 5: - Таблиця; - Розробка тестів.	0 – 15 0 – 4 (4*3=12) 0 – 3	0 – 15 0 – 4 (4*3=12) 0 – 3
Максимум за тему 6		25 балів	
Тема 7			
7.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
7.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
7.3.	Виконання самостійної роботи до теми 7: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 10

7.4.	Виконання ІНДЗ до теми 7: • Презентація/доповідь за обраною темою; • Таблиця; • Тести	0 – 15 0 – 6 0 – 6 0 – 3	0 – 15 0 – 6 0 – 6 0 – 3
Максимум за тему 7		25 балів	
Тема 8			
8.1.	Відповідь на семінарському занятті (2 години)	0 - 5	-
8.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 - 2	-
8.3.	Виконання самостійної роботи до теми 8: • Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 10
8.4.	Виконання ІНДЗ до теми 8: • Доповідь+презентація до неї; • Тести.	0 – 15 0 – 12 (6+6) 0 – 3	0 – 15 0 – 12 0 – 3
Максимум за тему 8		25 балів	
Тема 9			
9.1.	Відповідь на семінарському занятті 9.1. – 9.2. (4 години)	0 – 5 (2+3)	-
9.2.	Доповнення на семінарському занятті	0 – 2	-
9.3.	Виконання самостійної роботи до теми 9: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 – 5	0 – 10
9.4.	Виконання ІНДЗ до теми 9: - Заповнення таблиць; - Тести	0 – 15 0 – 6+6 0 – 3	0 – 15 0 – 6+6 0 – 3
Максимум за тему 9		25 балів	
Тема 10.			
10.1.	Виконання самостійної роботи до теми 10: - Підготовка додаткових питань та опитування за ними.	0 - 10	0 - 10
10.2.	Виконання ІНДЗ до теми 10: - Доповідь у вигляді презентації за темою;	0 – 10 0 – 10 (5+5)	0 - 10
Максимум за тему 10		25 балів	

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час заліку.

² Мінімальний допуск до заліку здобувача можливий за умови набрання ним 35 балів за виконані роботи протягом семестру.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики
90 – 100	A	відмінно
78 – 89	B	добре
65 – 77	C	
58 – 64	D	
50 – 57	E	задовільно
35 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Правові основи соціальної роботи» для здобувачів денної та заочної форм навчання.
2. Навчальні мультимедійні презентації.
3. Навчальні фільми.

13. Рекомендована література

Базова:

1. Бойко М. Д. Право соціального забезпечення України: навчальний посібник / М. Д. Бойко. 5-е видання. К. : Центр учбової літератури, 2018. 448 с.
2. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери / За заг. ред. проф. І. Д.Зверєвої. 2-ге видання. Київ, Сімферополь: Універсум, 2013. 536 с.
3. Лукашевич М. П. Соціальна робота (теорія і практика): підручник для ст-ів ВНЗ / М.П. Лукашевич, Т.В. Семигіна. 2-е видання. К. : Каравела, 2017. 368 с.
4. Поліщук М. С. Правознавство: навчальний посібник для ст-ів неюрид. спец. ВНЗ / М. С. Поліщук, М. І. Логвиненко. Х. : Право, 2014. 108 с.
5. Сизоненко І. Г. Теорія та практика правової соціалізації дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування / І.Г.Сизоненко. Донецьк: ЛАНДОН-ХХІ, 2014. 145 с.
6. Сімейне право України: підручник / за ред. С. Б. Булеци, В. Г. Фазикоша. К. : Знання, 2015. 375 с.
7. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.1: Сучасні орієнтири та ключові технології / З. П. Кияниця, Ж. В. Петрочко. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 256 с.
8. Соціальна робота із вразливими сім'ями та дітьми: посібник у 2-х ч.: Ч.2: Ознаки вразливості та специфіка підтримки сім'ї і дитини / за заг. ред. Т. В. Журавель, З. П. Кияниця. К.: ОБНОВА КОМПАНІ, 2017. 352 с.
9. Сташків Б. І. Право соціального забезпечення. Загальна частина : навчальний посібник / Б. І. Сташків. Чернігів : ПАТ "ПВК" "Десна", 2016. 692 с.
10. Технології соціальної роботи: Навчальний посібник з грифом МОН України. / О.А.Агарков, Д. Ю.Арабаджиев, Т. В. Єрохіна, В.В. Кузьмін, І.В. Мещан, В. М. Попович. Запоріжжя: вид. комплекс АТ «Мотор-Січ», 2015. 487 с.

Допоміжна:

1. Декларація прав дитини. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_384
2. Загальна декларація прав людини на сервері верховної ради України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Конституція України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
4. Міжнародний пакт про цивільні і політичні права. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043
5. Про державну допомогу сім'ям з дітьми: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
6. Про державну соціальну допомогу малозабезпеченим сім'ям : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1768-14>
7. Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2109-14>
8. Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1727-15>
9. Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2342-15>
10. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2789-14>
11. Про основи соціального захисту бездомних осіб і безпритульних дітей: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
12. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні [: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
13. Про охорону дитинства: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2402-14>
14. Про охорону дитинства: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2623-15>
15. Про соціальні послуги: Закон України. *Верховна Рада України*: веб-сайт. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/966-15>

14. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО.
4. Верховна Рада України. Офіційний сайт (законодавство) <http://zakon4.rada.gov.ua/>
5. Міністерство соціальної політики. Офіційний сайт. <https://www.msp.gov.ua/>
6. Державний центр зайнятості. Офіційний сайт. <https://www.dcz.gov.ua/>